

Opis zadania

1 Zadanie

Proszę rozwiązać metodą elementów skończonych następujące równanie różniczkowe

$$(a(x)u'(x))' + b(x)u'(x) + c(x)u(x) = f(x) \quad (1)$$

Dokładne równanie do policzenia jest podane poniżej.

Rozwiązanie składa się z następujących etapów:

1. Proszę wyprowadzić sformułowanie wariacyjne dla przedstawionego układu równań liniowych
2. Proszę napisać procedurę generującą układ równań liniowych, rozwiązującą wygenerowany układ równań liniowych oraz rysujący wykres rozwiązania

2 Wymagania funkcjonalne

Proszę przyjąć zmienną n (ilość elementów) jako parametr uruchomieniowy aplikacji (nie dotyczy studentów wybierających opcję na ocenę 3.0). Dodatkowo proszę rysować wykres wyliczonego przybliżenia funkcji u - dopuszczalne jest rysowanie przez zewnętrzną aplikację - np. gnuplot, Excel. Programy napisane w języku Python będą ocenione na 0 punktów.

4.3 Odkształcenie sprężyste

$$-\frac{d}{dx} \left(E(x) \frac{du(x)}{dx} \right) = 0$$

$$u(2) = 0$$

$$\frac{du(0)}{dx} + u(0) = 10$$

$$E(x) = \begin{cases} 3 & \text{dla } x \in [0, 1] \\ 5 & \text{dla } x \in (1, 2] \end{cases}$$

Gdzie u to poszukiwana funkcja

$$[0, 2] \ni x \rightarrow u(x) \in \mathbb{R}$$

Obliczenia potrzebne do napisania rozwiązania:

$$-\frac{d}{dx} \left(E(x) \frac{du(x)}{dx} \right) = 0 \quad u(2) = 0 \quad \frac{du(0)}{dx} + u(0) = 10$$

$$-E(x) \cdot \frac{d^2 u(x)}{dx^2} = 0 \quad / \cdot v$$

$$E(x) = \begin{cases} 3, & \text{dla } x \in [0, 1] \\ 5, & \text{dla } x \in (1, 2] \end{cases}$$

$$x \in [0, 2]$$

$$-E(x) \cdot v \cdot \frac{d^2 u(x)}{dx^2} = 0 \quad / \int_0^2$$

$$u'(0) + u(0) = 10$$

$$u'(0) = 10 - u(0)$$

$$\int_0^2 E(x) v' u' dx - E(2) u'(2) v(2) + E(0) u'(0) v(0) = 0$$

$u(2) = 0 \Rightarrow v(2) = 0$

$$\int_0^2 E(x) v' u' dx + 10 E(0) v(0) - E(0) u(0) v(0) = 0$$

$$\int_0^2 E(x) v' u' dx - E(0) u(0) v(0) = -10 E(0) v(0)$$

$$B(e_i, e_j) = \int_0^2 E(x) e_i'(x) e_j'(x) dx - E(0) e_i(0) e_j(0)$$

$$L(e_j) = -10 E(0) e_j(0)$$

Opis programu

```
public class LinearFunction {
    private double a=0.0;
    private double b=0.0;
    LinearFunction() {}

    LinearFunction (double fx1,
double fx2, double x1, double x2) {
        this.a = (fx1-fx2) / (x1-
x2);
        this.b = fx1 - a*x1;
    }
    public double getDerivative() {
        return this.a;
    }
    public double getValue(double
x) {
        return this.a*x + this.b;
    }
}
```

Klasa LinearFunction przechowuje oraz oblicza funkcję testującą, zwraca wartości tej funkcji oraz jej pochodnej w zależności od x. Aby rozważyć inne funkcje testujące (np. kwadratową) należy dodać nowe metody związane z obliczaniem innej funkcji.

1. Funkcja calculate(n): oblicza wartości oraz argumenty (~200) potrzebnych do narysowania wykresu:

1. Tworzy macierz funkcji $B(e_i, e_j)$ i oblicza wartość wyrażenia dla $x=0$, gdzie:

$$B(e_i, e_j) = \int_0^2 E(x) e_i(x) e_j(x) dx - E(0) e_i(0) e_j(0)$$
$$\begin{bmatrix} B(e_1, e_1) & \cdots & B(e_n, e_1) \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ B(e_0, e_n) & \cdots & B(e_n, e_n) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} w_1 \\ \vdots \\ w_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} L(e_1) \\ \vdots \\ L(e_n) \end{bmatrix}$$

```
public void calculate(int n) {
    RealMatrix B_uv = new Array2DRowRealMatrix(n, n);
    for (int i = 0; i < n; i++) {
        for (int j = 0; j < n; j++) {
            B_uv.setEntry(i, j, B_ei_ej_x(i, j, 0.0, n));
        }
    }
}
```

2. Tworzy wektor z szukanymi wartościami w_i

```
RealVector L_v = new ArrayRealVector(n);
for (int i = 0; i < n; i++) {
    L_v.setEntry(i, L_v_x(i, 0.0, n));
}
```

3. Korzystając z funkcji solve z pakietu apache commons rozwiązującej układ $AX=B$, otrzymuje się tablicę z kolejnymi wartościami w_i

<https://commons.apache.org/proper/commons-math/javadocs/api-3.6.1/org/apache/commons/math3/linear/QRDecomposition.html>

[https://commons.apache.org/proper/commons-math/javadocs/api-3.6.1/org/apache/commons/math3/linear/DecompositionSolver.html#solve\(org.apache.commons.math3.linear.RealVector\)](https://commons.apache.org/proper/commons-math/javadocs/api-3.6.1/org/apache/commons/math3/linear/DecompositionSolver.html#solve(org.apache.commons.math3.linear.RealVector))

```
RealVector w = new QRDecomposition(B_uv).getSolver().solve(L_v);
double[] ws = w.toArray();
```

4. Szukane w ($u_d+u=w$ ale $u_d=0$) $w \approx \sum_{i=0}^n w_i e_i$

5. Przygotowuję dane do wykresu: obliczam wartości $u(x)$ dla kolejnych x . Zapisuję w tablicach wartości oraz argumenty.

```
double acc = 0.1;
yi = new double[(int) (domain / acc) + 2];
xi = new double[(int) (domain / acc) + 2];
double x = 0.0;
int y = 0;
while (x <= domain) {
    for (int i = 0; i < n; i++) {
        yi[y] += e_i(i, x, n) * ws[i];
    }
    xi[y] = x;
    y++;
    x += acc;
}
```

2. Funkcja $L\_v\_x(i,x,n)$: oblicza wartość $L_i(x)$ dla macierzy

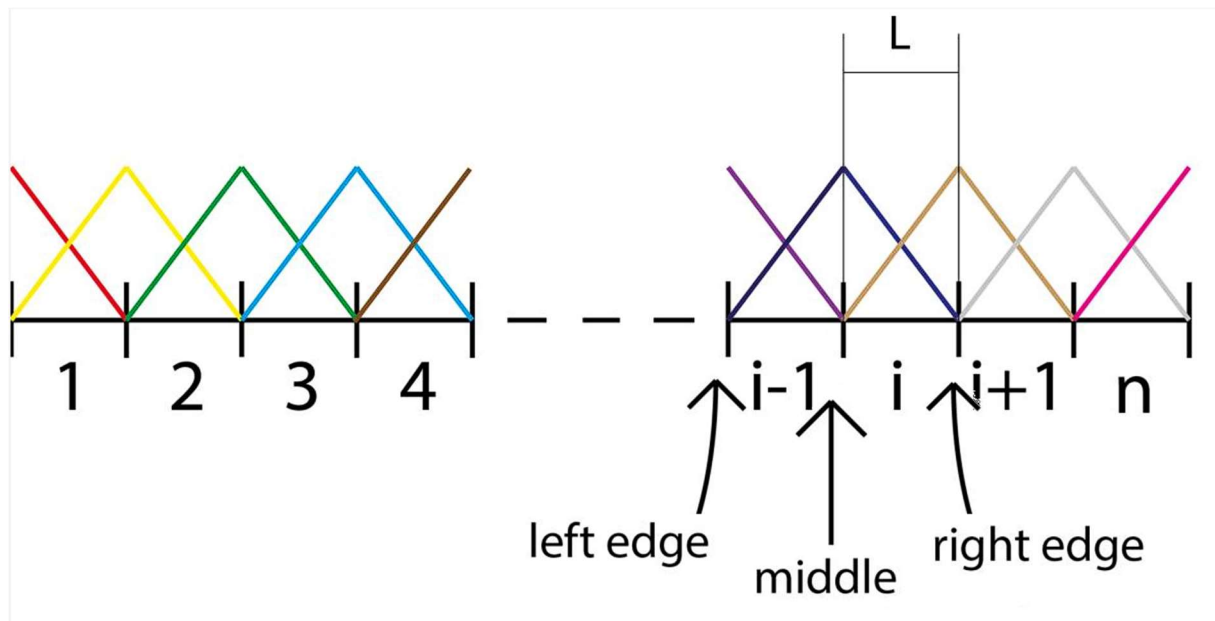
```
private double L_v_x(int i, double x, int n) {
    return -10 * E(x) * e_i(i, x, n);
}
```

3. Funkcja $B\_e\_e\_x(i,j,x,n)$: oblicza wartość $B(e_i, e_j)(x)$ dla macierzy

```
private double B_ei_ej_x(int i, int j, double x, int n) {
    double integral = 0.0;
    if (Math.abs(j - i) <= 1) {
        integral = getIntegral(i, j, n);
    }
    return integral - E(x) * e_i(i, x, n) * e_i(j, x, n);
}
```

4. Funkcja $E(x)$: zwraca wartość funkcji $E(x)$ zdefiniowanej w poleceniu w zależności od argumentu

```
private static double E(double x) {
    if (x >= 0 && x <= 1.0) {
        return 3.0;
    } else if (x > 1 && x <= 2) {
        return 5.0;
    } else throw new IllegalArgumentException("out of domain");
}
```


5. Funkcja $e_i(i, x, n)$: oblicza wartość funkcji nad i-tym przedziałem w zależności od podanego x;

```
private static double e_i(int i, double x, int n) {
    double l = domain / n;
    double middle = l * i;
    double left_edge = l * (i - 1);
    double right_edge = l * (i + 1);
    if (x < left_edge || x > right_edge) {
        return new LinearFunction().getValue(x);
    }
    if (x >= middle) {
        return new LinearFunction(1, 0, middle, right_edge).getValue(x);
    } else {
        return new LinearFunction(0, 1, left_edge, middle).getValue(x);
    }
}
```

6. Funkcja $e_{i\_dx}(i, x, n)$: oblicza wartość pochodnej funkcji nad i-tym przedziałem w zależności od podanego x;

```
private static double e_i_dx(int i, double x, int n) {
    double l = domain / n;
    double middle = l * i;
    double left_edge = l * (i - 1);
    double right_edge = l * (i + 1);
    if (x < left_edge || x > right_edge) {
        return new LinearFunction().getDerivative();
    }
    if (x >= middle) {
        return new LinearFunction(1, 0, middle, right_edge).getDerivative();
    } else {
        return new LinearFunction(0, 1, left_edge, middle).getDerivative();
    }
}
```